

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/1134/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414209017
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočíčková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6414209017.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočíčkovej a sudcov JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a JUDr. Amy Odalošovej, v právnej veci navrhovateľky: D. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XX/XX, XXX XX N. A. M., zast. JUDr. Adriánou Šebestovou, advokátkou so sídlo ul. Chrásteka 25, 965 01 Žiar nad Hronom, proti odporcovi: W. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. XXX/XX, XXX XX M. A. M., v konaní o určenie manželského výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9C/117/2014-21 zo dňa 14. 08. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľke trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 49,28 eur, na účet právnej zástupkyne navrhovateľky JUDr. Adriány Šebestovej so sídlom ul. Chrásteka 25, 965 01 6 Žiar nad Hronom, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť prispievať navrhovateľke výživným titulom manželského výživného v sume 120 eur mesačne počnúc dňom 15. 07. 2014, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky. Zročné výživné za obdobie od 15. 07. 2014 do 14. 08. 2014 spolu v sume 120 eur uložil odporcovi uhradiť navrhovateľke v mesačných splátkach po 20 eur splatných spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti rozsudku až do úplného vyrovnania pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku návrh navrhovateľky zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca. Podané odvolanie odôvodnil odporca tým, že „konaním okresného súdu došlo k vadám v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h/ zákona č. 99/1963 Z. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) ako aj k vadám v zmysle § 205 ods. 2 písm. b/, d/ OSP“. Odporca poukázal na svoje príjmy a výdavky, ktoré v konaní pred okresným súdom riadne vydokladoval. Uviedol, že jeho priemerný mesačný príjem činí 768,14 eura. Pokiaľ sa jedná o výdavky, odporca uviedol, že za nájom bytu platí 234 eur mesačne, za mobilný telefón 30 eur mesačne, za internet 17,99 eura. Ďalej spláca úver po 42,21 eura mesačne, platí si životné poistenie 15 eur mesačne, životného poistenie pre maloletého P. 12,88 eura mesačne, výživné na maloletého P. 120 eur mesačne, povinné zmluvné poistenie osobného motorového vozidla 22,01 eura štvrťročne (t.j. po prepočte na mesiac 7,34 eura), poistenie profesijnej zodpovednosti 33 eur ročne (t.j. po prepočte na mesiac 2,75 eura). Uvedené mesačné výdavky spolu predstavujú 483,17 eura, pričom v tejto sume výdavkov nie sú zahrnuté ešte mesačné výdavky na stravu, ošatenie, hygienické potreby a ostatné veci osobnej potreby. Odporca zároveň upozornil, že na Okresnom súde Žiar nad Hronom je v súčasnej dobe pod sp. zn. 10P/57/2014 vedené na návrh navrhovateľky konanie o zverenie maloletého P. F.

do jej osobnej starostlivosti, pričom navrhovateľka požaduje určenie výživného na maloletého v sume 250 eur mesačne. K tomuto konaniu jeho zamestnávateľ predložil podrobnejší prehľad jeho príjmov za posledných 12 mesiacov, podľa ktorého jeho priemerný mesačný príjem nebol 768,14 eura, ale len 745,92 eura. Súdom určené manželské výživné je podľa odporcu neprimerane vysoké, až likvidačné, nakoľko po jeho zaplatení by mu zostalo len 142,75 eura mesačne, čo je menej než životné minimum. Odporca zdôraznil, že navrhovateľka pokiaľ aj bola zamestnaná, vždy jej niečo v zamestnaní prekážalo a pracovný pomer vždy rozviazala na vlastný podnik. Ďalej uviedol, že navrhovateľka pri dokladovaní mesačných príjmov neuviedla výšku rodinných prídavkov, ktoré poberá na maloletého P. a na maloletú O.. Odporca žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcu poukázala na to, že odporca nepriznal príjem z titulu poskytnutého spotrebiteľského úveru v sume 1 000 eur a príjem v sume 900 eur z titulu vyplateného poistného plnenia. Po prepočte odporcom nepriznaného príjmu, jeho priemerný mesačný čistý príjem predstavuje 926,47 eura. V porovnaní s jej príjmom, ktorý dosahuje v sume 432,85 eura (v tejto sume je zahrnuté aj výživné na maloleté deti a rodinné prídavky) mala navrhovateľka za to, že okresným súdom určené manželské výživné nie je pre odporcu likvidačné. Navrhovateľka ďalej tvrdila, že odporca s financiami riadne nehospodári, platí vysoké poplatky za mobilný telefón a za internet. Podľa názoru navrhovateľky aj platba 6 eur mesačne za vedenie účtu odporcu je zbytočná a tento poplatok je možné znížiť na 0 eur. Navrhovateľka poukázala na správanie sa odporcu počas ich spoločného života, kedy odporca míňal 150 až 200 eur mesačne na cigarety, alkohol a stávkovanie, ako aj na to, že odporca má na osobnom účte 1 000 eur, zatiaľ čo stav jej účtu ku dňu 11. 09. 2014 je 45 eur. Podľa názoru navrhovateľky je odporca schopný platiť manželské výživné určené okresným súdom. Navrhovateľka ďalej uviedla, že po odchode zo spoločnej domácnosti odporca dobrovoľne prispieval na výživu maloletého P. výživným v sume 120 eur mesačne, avšak v mesiaci september 2014 podľa vlastného uváženia poslal výživné len v sume 60 eur. Navrhovateľka tvrdila, že nie je pravdivé tvrdenie odporcu o tom, že nemá snahu zamestnať sa. K tomu uviedla, že kvôli zdravotným ťažkostiam je pre ňu ťažké zamestnať sa, trpí chronickými bolesťami. Svoj zdravotný stav si ale rieši, lieči sa, navštevuje odborné ambulancie, bude sa ale musieť znovu podrobiť operácii platničky. Odporca pozná jej zdravotný stav, tento však bagatelizuje. Navrhovateľka na lieky nevyhnutne vynaloží priemerne 57,45 eura mesačne (lieky, ozón, vyšetrenia). Ďalšie výdavky jej vznikajú v súvislosti s prevádzkou auta, ktoré nevyhnutne potrebuje na presuny do zdravotníckych zariadení aj mimo Žiaru nad Hronom, a to priemerne 4,93 eura mesačne na poistenie auta a 38,34 eura na benzín. Na základe uvedených skutočností navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť. K podanému odvolaniu navrhovateľka doložila listinné dôkazy na preukázanie v odvolaní tvrdných skutočností a ďalej predložila prehľad svojich príjmov a výdavkov (ako listinný dôkaz predložený do konania sp. zn. 10P/57/2014).

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec prejednal v medziach daných ust. § 212 ods. 1 OSP, postupom podľa ust. § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd z predloženého spisu zistil, že dňa 15. 07. 2014 bol okresnému súdu doručený návrh na začatie konania, ktorým sa navrhovateľka domáhala, aby súd uložil odporcovi (jej manželovi) povinnosť prispievať na jej výživu manželským výživným v sume 170 eur mesačne počnúc dňom 01. 07. 2014. Z podaného návrhu vyplýva, že účastníci konania sú manželia, manželstvo uzatvorili dňa 19. 06. 2004, pričom od 21. 06. 2014 nežijú v spoločnej domácnosti s tým, že spoločnú domácnosť opustil odporca. Navrhovateľka uviedla, že je nezamestnaná, je na čiastočnom invalidnom dôchodku a je držiteľkou preukazu ZŤP. Stará sa o dve maloleté deti, a to o mal. P., nar. XX. XX. XXXX (spoločné dieťa účastníkov konania) a o mal. W. O. O., nar. XX. XX. XXXX (dieťa navrhovateľky z prvého manželstva). Príjem navrhovateľky pozostáva z invalidného dôchodku v sume 154,80 eura, z peňažného kompenzačného príspevku v sume 18,39 eura mesačne, z výživného na mal. dcéru W. O. v sume 135 eur mesačne, z peňažného kompenzačného príspevku mal. W. O. v sume 18,39 eura mesačne (ktorá je tiež držiteľkou preukazu ZŤP) a z rodinných prídavkov na dve deti. Výdavky vyčíslila navrhovateľka nasledovne: nájomné 175 eur mesačne, inkaso 70,10 eura mesačne, internet 7 eur mesačne, životná poisťka 11,62 eura mesačne, poisťka za byt 2 x ročne 18,26 eura, poisťka za auto 59,20 eura ročne, daň za byt 12,93 eura ročne, dve úrazové poisťky po 4,78 eura ročne, obedy pre mal. P. 20,20 eura mesačne, obedy pre mal. W. O. 26,60 eura mesačne, školský klub 6 eur mesačne, poplatok za uskladnenie pupočníkovej krvi 20,95 eura ročne, strava, lieky 30-70eur mesačne, oblečenie, chov domácich zvierat približne 30 eur

mesačne, auto približne 30 eur mesačne, mobil približne 30 eur mesačne. Výdavky na stravu, ošatenie a hygienické potreby navrhovateľka v podanom návrhu nevyčíslila.

Odporca s podaným návrhom navrhovateľky nesúhlasil. Pri svojom výsluchu pred okresným súdom uviedol, že žije v prenajatom byte, za ktorý uhrádza nájomné vo výške 235 eur mesačne. Ohľadom svojho príjmu uviedol, že dosahuje priemerný mesačný čistý príjem v sume 768 eur mesačne. Mesačné výdavky vyčíslil celkovo na 483 eur mesačne a špecifikoval ich nasledovne: nájomné za byt 235 eur, mobil 30 eur, internet 18 eur, splátka úveru 42,21 eura (titulom spotrebného úveru poskytnutého mu vo výške 1 000 eur na kúpu základných potrieb do domácnosti), životná poisťka 15 eur, životná poisťka pre mal. P. 12,88 eura, výživné na mal. P. 120 eur. Ďalej uviedol, že platí povinné zmluvné poistenie auta 22,01 eura štvrťročne, poisťku zodpovednosti za škodu v súvislosti so zamestnaním 33 eur ročne. Rozdiel medzi príjmom a nevyhnutnými mesačnými výdavkami tak predstavuje 284 eur, z ktorého nie je schopný platiť navrhovateľke požadované výživné.

Z rozsudku okresného súdu vyplýva, že okresný súd rozhodol vo veci s poukazom na ust. § 71 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“). V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že mal preukázané, že manželstvo účastníkov konania, ktoré uzatvorili dňa 19. 06. 2014, naďalej trvá. Okresný súd mal preukázané, že odporca si neplní vzájomnú vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke, ďalej zistil, že účastníci nežijú v spoločnej domácnosti, každý z nich vedie samostatný spôsob života a samostatne uhrádza nevyhnutné výdavky na uspokojenie osobných potrieb. Navrhovateľka súdu deklarovala, že v dôsledku svojho nepriaznivého zdravotného stavu je jej jediným príjmom čiastočný invalidný dôchodok a pre nepriaznivý zdravotný stav jej vznikajú osobitné výdavky v súvislosti so zakupovaním liekov. Okresný súd uviedol, že pri určovaní vyživovacej povinnosti medzi manželmi je nutné vychádzať zo zásady, že vyživovacia povinnosť sa určuje v takom rozsahu, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Okresný súd preto zohľadnil nielen zdravotný stav navrhovateľky, ale aj skutočnosť, že odporca má nevyhnutné výdavky na zabezpečenie potrieb v súvislosti s bývaním a plní si vyživovaciu povinnosť voči maloletému nezaopatrenému dieťaťu (voči mal. P.). Okresný súd zohľadnil tiež bežné výdavky deklarované odporcom v obdobnom rozsahu ako to súdu deklarovala aj navrhovateľka a odporcovi uložil povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky manželským výživným v sume 120 mesačne od podania návrhu na začatie konania, t.j. od 15. 07. 2014. Súčasne okresný súd vyčíslil ročné výživné za obdobie od podanie návrhu na začatie konania ku dňu svojho rozhodnutia, a to v sume 120 eur, ktoré uložil odporcovi uhrádzať v mesačných splátkach po 20 eur spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok. Pokiaľ sa navrhovateľka domáhala stanovenia manželského výživného vo výške 170 eur mesačne počnúc dňom 01. 07. 2014, okresný súd vo zvyšku návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol.

Podľa § 71 ods. 1 Zákona o rodine, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

Podľa § 71 ods. 2 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť medzi manželmi predchádza vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Vyživovacia povinnosť medzi manželmi vzniká uzavretím manželstva a zaniká rozvodom alebo smrťou jedného z manželov (resp. jeho vyhlásením za mŕtveho). Vyživovacia povinnosť medzi manželmi je základným vyjadrením manželskej ekonomickej solidarity. Požiadavka vyjadrená v zákone, aby manželia mali rovnakú životnú úroveň, je odôvodnená okrem princípu solidarity aj ich rovnakým postavením

v právach a povinnostiach vyplývajúcich z manželského zväzku. Zákon predpokladá, že manželia si vzájomnú vyživovaciu povinnosť budú plniť dobrovoľne, pokiaľ však tomu tak nie je, rozhodne o určení vyživovacej povinnosti na základe podaného návrhu oprávneného manžela súd. Aktívna legitímácia na podanie návrhu na určenie vyživovacej povinnosti svedčí tomu manželovi, ktorého životná úroveň je nižšia než životná úroveň druhého manžela. Návrh na určenie vyživovacej povinnosti voči manželovi možno podať nielen vtedy ak na strane jedného z manželov existuje sociálna odkázanosť, ale aj vtedy, ak je spravodlivé dorovnať rozdielnú životnú úroveň manželov. Aj pre vyživovaciu povinnosť medzi manželmi platí ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Pre určenie konkrétnej výšky výživného podľa ust. § 71 Zákona o rodine teda nestačí zistiť len výšku príjmov manželov, ale treba zistiť v každom jednotlivom prípade i osobné, rodinné a majetkové pomery každého z nich, ale tiež konkrétnu mieru odôvodnených potrieb (daných povahou práce, spôsobom života, zdravotným stavom príp. inými závažnými okolnosťami) každého z manželov. Podľa ust. § 71 ods. 1 tretia veta Zákona o rodine, musí súd prihliadnuť aj k starostlivosti manželov o domácnosť, pričom s ohľadom na túto skutočnosť je tiež nesporné, že súd je povinný prihliadnuť aj k starostlivosti manželov o maloleté deti (§ 19 ods. 1 Zákona o rodine).

Odvolací súd preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu a z dôvodov vymedzených v podanom odvolaní odporcu a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné. Pri svojom rozhodovaní vychádzal odvolací súd z vyššie citovaných zákonných ustanovení. Odvolací súd mal vo veci preukázané, že účastníci konania sú manželia, avšak nežijú spolu od 21. 06. 2014, kedy odporca opustil spoločnú domácnosť. Účastníci majú spoločné dieťa mal. P.J., nar. XX. XX. XXXX. Navrhovateľka má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. W. O. O., nar. XX. XX. XXXX, dcére z prvého manželstva. O obe maloleté deti sa osobne stará navrhovateľka. Navrhovateľka je na čiastočnom invalidnom dôchodku, ktorý poberá vo výške 154,80 eura mesačne, ďalej poberá peňažný kompenzačný príspevok v sume 18,39 eura mesačne a rodinné prídavky na dve deti spolu v sume 47,04 eura mesačne. Na výživu mal. W. O. dostáva navrhovateľka výživné v sume 135 eur mesačne a maloletá rovnako ako navrhovateľka dostáva peňažný kompenzačný príspevok v sume 18,39 eura mesačne. Odvolací súd zo spisu zistil, že odporca pred súdom prvého stupňa tvrdil, že prispieva na výživu mal. P. výživným v sume 120 eur mesačne. Navrhovateľka vo vyjadrení k podanému odvolaniu odporcu uviedla, že výživné na maloletého P. v sume 120 eur poslal odporca len za dva mesiace (júl a august 2014), v septembri 2014 poslal výživné na maloletého P. už len v sume 60 eur. Zo spisu odvolací súd ďalej zistil, že odporca dosahuje čistý mesačný príjem v sume 768,14 eur.

Po preskúmaní veci odvolací súd uvádza, že okresný súd na základe vykonaného dokazovania ustálil príjmy a výdavky tak na strane navrhovateľky ako aj na strane odporcu a po aplikácii príslušných ustanovení Zákona o rodine citovaných aj v odôvodnení tohto rozsudku dospel k správne mu záveru, že je dôvodné, aby odporca prispieval na výživu navrhovateľky sumou 120 eur mesačne počnúc dňom podania návrhu na začatie konania t. j. 15. 07. 2014, pričom zobral do úvahy skutočnosť, že o domácnosť sa stará navrhovateľka, ktorá sa osobne stará tiež o dve maloleté deti, zohľadnil tiež nepriaznivý zdravotný stav navrhovateľky, z ktorého pramení jej neschopnosť obstarávať si prostriedky na úhradu vlastných potrieb zárobkovou činnosťou. V konaní nebolo preukázané, že by odporca bol navrhovateľke nápomocný pri starostlivosti o domácnosť a pri starostlivosti o maloletého P., ktorý je jeho dieťaťom. Všetka starostlivosť je ponechaná výlučne na navrhovateľku. Na základe uvedených skutočností preto odvolací súd dospel k záveru, že výživné určené okresným súdom zodpovedá kritériu rovnakej životnej úrovne oboch manželov a zároveň, že je v možnostiach a schopnostiach odporcu prispievať na výživu navrhovateľky výživným v sume 120 eur mesačne. Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP. V odvolacom konaní úspešnej navrhovateľke priznal odvolací súd náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní v celkovej výške 49,28 eur podľa ust. § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb ako odmenu za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie, vyjadrenie k odvolaniu odporcu) 2 x po 16,60 eur plus 2 x režijný paušál po 8,04 €.

O spôsobe náhrady trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní rozhodol odvolací súd podľa ust. § 149 ods. 1 OSP.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.